

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

De heerlijkheid van de Heere

'En morgen zult gij des HEEREN heerlijkheid zien...' (Exodus 16:7a)

Nadat het volk Israël door de krachtige hand van de HEERE was verlost uit het diensthuis in Egypte en zij door een wonder door de Schelfzee mochten gaan, brak de woestijnreis aan. Tijdens die reis openbaarde de HEERE Zich als een trouwe Verbondsgod, die het volk van alle goeds wilde verzorgen. Want toen het volk na drie dagen reizen na de doortocht door de Schelfzee in de woestijn Sur terechtkwamen, vonden ze daar geen water. Totdat zij in Mara kwamen, daar vonden zij wél water, maar wat viel dát tegen. Het water was werkelijk niet te drinken. Het was bitter.

En hoe reageerde het volk?

Toen murmureerde het volk tegen Mozes, zeggende: Wat zullen wij drinken?

Wat een ondankbare reactie, wat een belediging voor de HEERE Die zó goed voor hen was geweest!

Wat doet Mozes? Hij riep tot de HEERE en, de HEERE geeft antwoord. Wat gaat de HEERE doen? Gaat Hij dat mopperende volk straffen? Nee, Hij doet allereerst een wonder: Mozes moet een stuk hout in het bittere water werpen en dan zal het water weer zo goed worden dat het volk drinken kan. Maar de HEERE laat –ten tweedemaal– horen dat het volk Hem vergat. Ze waren niet tot Hem gegaan met hun nood, maar mopperend naar Mozes! En dat, terwijl Hij de HEERE, hun Heelmeester is. Leert het volk ervan? Ach wat is het toch elke keer weer gebleken wat de dichter van Psalm 95 heeft gezongen:

'k Heb aan dit volk, dat Mij vergat,

Een langen tijd verdriet gehad

Want wat gebeurt er?

Wanneer zij na Mara bij Elim opnieuw rijk worden verzadigd en verder reizen, komen zij in de woestijn Sin. Daar begint dat volk opnieuw te murmureren tegen Mozes. Ze zijn het zat in de woestijn. Ze willen weer terug naar Egypte. Dáár was tenminste voldoende voedsel. Daar was heerlijk vlees en voedzaam brood, maar hier, in deze barre zandwoestijn? Daar is niets! Daar komen we om en sterven wij! En wat doet de HEERE nu? Zal Hij nu dat volk gaan straffen? Nee, dat doet Hij niet! Maar Hij gaat het volk beloven dat ze vlees en brood zullen krijgen. Diezelfde dag zullen de kwakkelen komen en morgen? Morgen zult gij des HEEREN heerlijkheid zien, want morgen zal er brood uit de hemel neerdalen!

Zijn wij beter dan dat volk in de woestijn? Laten we eens eerlijk zijn, zijn er ook in ons leven geen momenten dat we mopperen en het niet eens zijn met de HEERE? Heeft het uw hart wel eens verbroken dat de HEERE nog zó lankmoedig is en elke keer weer wil zorgen? Waarom doet de HEERE dat? Wat is Zijn doel daarmee? Bekeering! Zowel tegenspoed als voorspoed wil de HEERE daarvoor gebruiken. Hij zond een dorst en een honger onder het volk om Zijn heerlijkheid te tonen. En dat is geen vreemde zaak in het leven van Gods kinderen. Voordat de HEERE hen doet eten van het Brood des Levens, doet Hij hen eerst hongeren en dorsten naar de

gerechtigheid in Christus. Kent u ook die honger naar dat hemels Brood? Bent u ook zo'n uitziende zondaar naar het Kindeke in de kribbe? Hij is het Manna dat uit de hemel is neergedaald, zoals eens het manna van de hemel neerdaalde in de woestijn. Het volk had honger en toen hoorden zij de belofte van Mozes: *Morgen zult gij des HEEREN heerlijkheid zien.*

Want de HEERE zal brood laten regenen uit de hemel! O wonder van genade! In deze woorden hoor ik een ad-ventsbelofte van de komende Messias.

Wat is dat een hoopgevend woord voor een uitziend zondaarsvolk, dat de noodzakelijkheid van Christus gaat beleven. Ja dán komt er honger! Wanneer zal Hij komen?

Morgen! Want Christus is gekomen. De heerlijkheid des HEEREN, het Brood des Levens, het hemelse Manna is gekomen in de stal van Bethlehem. Maar wat gaat een ontdekte zondaar beleven? Al was Hij duizend keer in Bethlehem geboren en niet in mijn hart, dan was het voor mij nog eeuwig verloren. Ja dan versta je Jesaja's profetie: *Wachter, wat is er van den nacht? Wachter, wat is er van den nacht? De wachter zeide: De morgenstond is gekomen en het is nog nacht; wilt gijlieden vragen, vraagt; keert weder, komt. Ja zo kan het wezen: Het Kindeke geboren, het Brood neergedaald, en toch donker in het hart en zo'n honger naar Hem.*

Hoor eens het evangelie: *Morgen zult gij des HEEREN heerlijkheid zien!* Wanhoop niet o volk in smart, ziet uw Koning komt! Morgen, o er komt een morgen! De nieuwe dag! Dan zal Hij geboren worden in mijn donkere hart en dan zal mijn hongerende ziel verzadigd wezen. Christus, het Brood des Levens, is Gods heerlijkheid. Dat wil zeggen: Gods eer! In Hem wordt God op het hoogst verheerlijkt en dat sluit de zaligheid van Zijn volk helemaal in.

Zalig de mens, die zich leerde kennen als een eerrover van de HEERE. Nee, zo waren we niet geschapen. We droegen de naam van Juda, Godlover, maar door onze zonden hebben wij God van Zijn eer beroofd. Onze naam is Ikabod geworden, de eer des HEEREN is weg! Maar zie, in Bethlehems stal ligt de heerlijkheid des HEEREN. Het Kindeke Jezus, Dat het geestelijke voedsel wordt voor een arme zondaar. Kom dan hongerende zondaar naar Christus! Lager kon Hij toch niet afdalen dan in een voederbak voor de beesten. Hij is met recht het ware Brood des Levens en zal hier op aarde Zijn volk elke keer weer verzadigen met het goede van Zijn paleis, dat is met Zichzelf. Blijf Hem maar verwachten, want morgen zult gij des HEEREN heerlijkheid zien.

En wie Hem eenmaal gezien heeft, raakt nooit meer uitgekeken op het Kindeke in Bethlehem en kan met Simeon meezingen: *Mijn ogen hebben Uw Zaligheid gezien!*

Ds. J. de Bruin

Phebe Bartlett

*1 Koningen 18:12
Ik, uw knecht, nu
vrees den HEERE
van mijn jonkheid
af.*

Jullie hebben misschien wel van 'The Great Awakening' gehoord, de grote geestelijke opwekking in Noord-Amerika in de 18e eeuw, waarbij onder andere de puriteinse prediker Jonathan Edwards (1703-1758) door de Heere werd gebruikt tot bekering van vele duizenden mensen. Niet alleen ouderen kwamen tot bekering, maar ook jongeren en zelfs kinderen. De vierjarige Phebe Bartlett (1731-1805) werd een beroemd voorbeeld van kinderlijke Godsvrees nadat Edwards in zijn boek, 'A Faithful Narrative of the Surprising Work of God' haar bekering had beschreven. Daarin laat hij zien dat ook kinderen een diepe kennis van zonde en schuld hebben als ze tot bekering komen.

We hebben in een eerder artikel gezien dat er in de vreze des Heeren het element zit van diep ontzag voor de heilige majesteit van God. Dat heeft Obadja dus als kind al geleerd. En ook de kleine Phebe Bartlett had dat geleerd. En zoveel mensen die als kind tot bekering zijn gekomen. Soms wordt weleens gedacht dat je met kinderen niet moet praten over de zonde, de dood en de hel. Je moet aan kinderen vragen of ze de Heere Jezus liefhebben en of zij een schaapje van de Goede Herder willen worden.

Maar dat is een vergissing. Juist in de kinderjaren kunnen mensen van die diepe indrukken hebben van de dood en de eeuwigheid. Ik weet dat van mijzelf nog wel, dat ik 's nachts wakker werd en lag te denken aan de eeuwigheid. Ik schrok weleens van harde geluiden, bijvoorbeeld als een straaljager door de geluidsbarrière ging, dan dacht ik: 'O nee, de oordeelsdag!'

Ik heb als kind wat gebeden, ook tijdens hevig onweer. Uit diep ontzag voor de heilige God. Ik voelde dat ik voor God niet kon bestaan. En als de dood sprak in de familiekring, zoals toen mijn lieve oma overleed, wat een angst en verdriet had ik om voor God te moeten verschijnen.

Jonathan Edwards hield speciale samenkomsten voor kinderen waarin hij geen zoete liedjes liet zingen zoals 'blij, blij mijn hartje is zo blij', maar waarin hij benadrukte dat kinderen vanwege de erfzonde onder de toorn van God lagen

en wedergeboren moesten worden.

En natuurlijk moet je zorgvuldig je woorden en voorbeelden kiezen, in verhouding tot leeftijd en bevattingvermogen.

Maar laten we niet denken dat kinderen niets over de zonde weten. Edwards heeft meerdere kinderbekeringen beschreven die, net zoals bij de volwassenen, gekenmerkt werden door de droefheid naar God. En dat werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Daar krijg je nooit spijt van.

Zo heeft Obadja al jong de Heere leren vrezen en dienen. Obadja heeft het nooit gemist dat hij niet eerst een tijd lang de wereld en de zonde heeft kunnen dienen. Obadja heeft er nooit verstand van gehad wat de wereld was. Want van zijn jeugd af heeft hij God gevreesd. En was hij daar nou minder om dan een ander? Omdat hij niet geproefd had van de verleidingen van de zonde? Omdat hij niet genoten had van de popmuziek en de speelfilms? Was hij daar minder om?

Jonge mensen, er is geen rijker en geen fijner leven, dan wanneer je de Heere al mag liefhebben als je jong bent. En als je zo bewaard wordt voor veel zonde. Dat je mag leven met vrede in je hart en liefde tot God.

Ja maar, zeg je, maar bekering is zo moeilijk. Hoe moet ik bekeerd zijn op school? In de opleiding die ik volg, in de stage in het ziekenhuis of op het werk in de bouw? Kijk eens naar Obadja. Waar leefde hij? Elke dag leefde hij tussen de goddeloosheid. Elke dag moest hij die honderden baälprofeten verzorgen die van de tafel van Izebel aten. En dan die zwoele sfeer van ontucht en overspel die er bij de baäldienst hoorde. Was dat makkelijk voor Obadja? Nee, maar hij leefde bij het gebed: wend wend mijn oog van de ijdelheden af. Hij leefde in biddend opzien tot de almachtige en alwetende God. God is er. En Hij weet waar ik ben.

En jonge mensen, neem dat mee. God ziet jou, God weet waar je bent. Er is een tekst in Openbaringen die zegt: Ik weet waar gij woont, waar de troon des satans is. En als Hij dat weet, dan betekent het dat Hij nabij is de ziel die tot Hem zucht en dat Hij het hart troost dat schreiend tot Hem vlucht.

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

KERKELIJK ACTUEEL

Schuivende panelen (1)

Weet de refozuil zelf wel dat het goud in handen heeft? Die prikkelende vraag stelde theoloog en journalist Andries Knevel eind november op de netwerkdag van de zogeheten Dutch Bible Belt Network. Dit netwerk doet onderzoek naar de gereformeerde gezindte. Inmiddels heeft men al meerdere publicaties op de markt gebracht.

Moderne media

- In "Biblebelt online" laat men zien dat de digitale revolutie het medialandschap van de bevindelijk-gereformeerden ingrijpend heeft gewijzigd. De reformatorische zuil lijkt door het wereldwijde web te worden opengebroken of ondermijnd.

Deze digitalisering gaat onverminderd door. De afgelopen jaren zenden steeds meer kerken hun erediensten uit met beeld en geluid. Afgelopen maand introduceerde Jan-Willem de Jongste uit Tholen een videokanaal waarin hij de mensen uit zijn eigen kerkverband, de Gereformeerde Gemeenten, wil toerusten. Op de laatstgehouden synoden van de Gereformeerde Gemeenten en de Gereformeerde Gemeenten in Nederland spraken ambtsdragers hun verontrusting uit over de toenemende invloed van moderne media op jongeren en ouderen. Hebben we een gefundeerd antwoord op de vraag of deze voortgaande digitale revolutie het einde van de Biblebelt betekent, of juist kansen voor een nieuwe vorm van digitaal protestantisme?

Kerkbouw

In "Vensters op refodomes" gaat het netwerk in op het feit dat op de Biblebelt soms grote kerken worden gebouwd, terwijl in de Randstad veel kerkgebouwen noodgedwongen hun deuren moeten sluiten. Hebben we een gefundeerd antwoord op de vraag wat in een geseculariseerd land het kerk-zijn vandaag de dag concreet betekent en waar en op elke wijze we kerkbouw moeten afremmen of juist (elders) ondersteunen?

Reformatorische scholen

In "De multiculturele refoschool" gaat het netwerk in op het feit dat te midden van een seculiere wereld het reformatorisch onderwijs als een monoreligieuze zuil nog recht overeind staat.

Hebben we een gefundeerd antwoord op de vraag welke waarde het reformatorisch onderwijs vandaag de dag voor ons heeft?

Orgelcultuur

- In "Orgelcultuur in de Biblebelt" gaat het netwerk in op de orgelcultuur die er in reformatorische kring nog altijd is.

Maar hoe lang blijft deze orgelcultuur nog in stand? Voor steeds meer kerken valt het niet mee om organisten te vinden die de samenzang willen begeleiden. Op hoeveel scholen wordt er al niet gezongen via het digibord en psalmboek.nl? Wat betekent de constatering van Knevel dat opwekkingsliederen steeds populairder worden onder reformatorische jongeren (en ouderen)? Hebben we een gefundeerd antwoord op de vraag waarom we een bepaalde kerkelijke liturgie hebben en waarom de Psalmen ons zo lief zijn?

Bijbelvertaling

Het is geen nieuws dat de gereformeerde gezindte in beweging is. Maar wat zegt het dat de Hersteld Hervormde Kerk zich bezint of er niet een begrijpelijker vertaling van de Bijbel moet komen? Dat er binnen de SGP steeds meer vrouwelijke politici komen? En zo zouden er meer zaken te noemen kunnen zijn.

In het Nederlands Dagblad verwoordde NPV-directeur Diederick van Dijk recent zijn zorg over een nieuwe manier van Bijbellesen zoals hij die waarneemt in de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en de Nederlands Gereformeerde Kerken. Daarbij had hij helaas ook onze kerken kunnen noemen. Met een verwijzing naar Bavincks kijk op de ontwikkeling van de moderne theologie, vraagt Van Dijk zich af of men niet bezig is om steeds

verder een scheiding te creëren tussen Christus en de Bijbel – waar men de liefde van Christus voor iedereen zo centraal zet en daarbij de opvatting huldigt dat de Heilige Geest (nieuwe) wegen in de tijd schrijft. Deze veranderende kijk op Bijbel en geloof werkt volgens Van Dijk overal in door. Dus ook in de visie op de overheid, de medische ethiek en de eeuwigheid. Deze verschuivingen in het midden en aan de randen van de gereformeerde gezindte kunnen en mogen we ook niet los zien van vier ontwikkelingen in onze samenleving, zoals Knevel die in zijn lezing ook benoemde:

(1) Transcendentieverlies: Bestaat God wel?

(2) Relevantieverlies: Stel dat God bestaat, wat heb ik er aan?

(3) Referentieverlies: Wegvallen van andere christenen om ons heen.

(4) Eschatologieverlies: Is er een hemel? Is er zelfs een hel?

Wat betekent dit nu voor het geestelijk leven in de gereformeerde gezindte? Of, zoals Knevel het zich afvraagt: *Zijn de jongeren van de refozuil veranderd? Hebben ze een andere prediking gehoord?*

De vraag van Knevel of de refozuil zelf wel weet dat het goud in handen heeft, roept de uitroep van Jeremia uit Klaagliederen 4 in herinnering: *"Hoe is het goud zo verdonkerd, het goede fijne goud zo veranderd!"*

De vraag van Knevel bevat ook een oproep om het pand -de prediking van een rijke Christus voor een arme zondaar- goed te bewaren: Bewaar het goud!

Ds. W.L. van der Staaij

Charles Hodge. Zonde -2

Alle mensen zijn zondaars

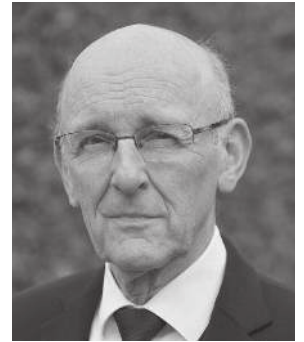
De Bijbel leert ons duidelijk dat alle mensen zondaars zijn. Het dwaze hart is verduisterd. De verdorvenheid blijkt uit het dienen van de afgoden en uit de zedelijke boosheid. Er wordt gezondigd tegen de wet die in het hart van ieder mens geschreven is. Daarom is niemand te verontschuldigen. Wie een Bijbel heeft onteert God door Zijn wet te verbreken. In de Bijbel staat: Er is niemand die God zoekt. Rom. 3:12. Dit geldt alle landen en alle volkeren. Er wordt nergens een mens gevonden die niet zondigt. Ieder mens zondigt in veel opzichten. Ieder spreekt en handelt goddeloos. Christus is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Hij is de Zaligmaker van zondaren. Hij is gekomen om Zijn volk zalig te maken van hun zonden. Aan alle mensen, overal, wordt bevolen om zich te bekeren. Beking veronderstelt zonde. Ieder mens moet wedergeboren worden om het Koninkrijk van God te zien. Dode zondaren moeten levend gemaakt worden. Vergeving en heiligmaking zijn nodig om in de hemel te komen.

Diepgewortelde zonde

De zondigheid bestaat uit een verdorvenheid van het hart. 'Al het gedichtsel der gedachten zijns harten is te allen dag alleenlijk boos.' Gen. 6:3. Alle mensen zijn van nature kinderen des toorns. De gevallen mens wandelt naar het vlees en bedenkt de dingen des vleses. Uiterlijke hervorming maakt niet zalig. Het waarnemen van plichten brengt niet in de hemel. Wedergeboorte is nodig. Het geweten getuigt tegen de mens. Dat bewijst dat wij gevallen mensen zijn. De mens heeft verstand en sociale gevoelens. Dat bewijst dat de mens een rationeel en sociaal wezen is. Zondige gevoelens zijn er het bewijs van dat de mens van nature een zondig wezen is.

Toorn over de zonde

De straf moet in overeenstemming zijn met de ernst van de overtreding. Gods dreigingen en straffen komen overeen met de ernst van de zonden en overtredingen. Hoe verdorven een mens is, hoe minder hij in staat is om de afschuwelijkheid van zijn overtredingen te beoordelen. De zondaar ziet de zonde in een heel ander licht dan de Bijbel. De bestraffing van de zonde is de eeuwige dood van het lichaam en van de ziel. God sprak tot onze eerste ouders: 'Ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven.' De straf op de zonde wordt ook vloek genoemd. 'Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, omdat te doen.' De straf op de zonde is ook toorn over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen. God is oneindig goed en de bron van alle zaligheid, daarom moet Gods grimmigheid wel het ergste van alle kwaad zijn. De Bijbel spreekt over het eeuwig verderf, de hel, onuitblusselijk vuur, wening en

knarsing der tanden en de opstanding der verdorvenen. Dit alles betekent een eindeloze en hopeloze ellende. Het lijden is onvoorstelbaar groot en duurt eindeloos. Dat heeft ieder mens verdiend. Er is verband tussen zonde en lijden. Wie onkruid zaait zal onkruid oogsten. Wie zondigt, zal gestraft worden door God.

Verlossing

Christus is een vloek geworden voor Zijn Kerk om te verlossen van de vloek van de wet. Er is geen verlossing door goud of zilver, maar alleen door het bloed van Christus. De dood van Christus was noodzakelijk voor de vergeving van de zonden. Christus heeft de gestalte van een dienstknecht aangenomen en is gehoorzaam geworden tot in de dood. De Zoon van God heeft de menselijke natuur aangenomen opdat Hij zou kunnen verlossen van de vloek van de wet.

Grote schuld

De wet van God die wij overtreden is volmaakt goed. Wie Gods gezag niet erkent, pleegt een zware misdaad tegen God. Hodge schrijft op blz. 73 "Het is een afvallen van het Koninkrijk van God en terugkeren naar het koninkrijk van satan." Je bent of een dienaar van God of een dienaar van de duivel. Zonde is het dienen van satan. Onze schuld is groot omdat we veel zonde doen. Dit geldt niet alleen het uiterlijk, maar ook het innerlijk. Er valt te denken aan trots, ijdelheid en onverschilligheid tegenover de wil van God en de zaligheid van de naaste. Er is van nature geen liefde tot God. We willen God niet gehoorzamen en naar Zijn wet leven. De overredingen zijn niet te tellen. In Psalm 40 staat dat de overtredingen menigvuldiger zijn dan de haren van het hoofd. Wij hebben Gods wet en weten wat de Heere van ons eist. Toch zijn we voortdurend ongehoorzaam. We kennen de straf van de zonde en blijven toch zondigen. Dat maakt onze schuld des te groter. We zondigen tegen God aan Wie wij ons bestaan en alles te danken hebben. We willen het middelaarswerk van Christus niet aanvaarden en Zijn liefde niet beantwoorden. Het kruis spreekt van Gods liefde en rechtvaardigheid. In ongeloof wordt de Zaligmaker verworpen. Wie de Zoon van God vertreedt, zal zwaar gestraft worden. Van nature staan we de Geest van God en Zijn spreken tegen.

Ds. A. van Heteren

Wedergeboorte-2

Alle mensen

Er gaat niet één Adamskind naar de hemel zonder wedergeboorte. Niemand die in de zonde leeft en sterft wordt zalig. Hoe zit het dan met de kleine kinderen die sterven voordat zij geboren worden? Kinderen die nog niet in de wereld geboren zijn kunnen wederom geboren worden. We lezen in Jeremia 1:4 en 5 'Het woord des HEEREN dan geschiedde tot mij, zeggende: Eer dat Ik u in moeders buik formeerde, heb Ik u gekend, en eer dat gij uit de baarmoeder voortkwaamt, heb Ik u geheiligd.' We lezen in Lukas 1:15 van Johannes de Doper 'Hij zal met den Heiligen Geest vervuld worden, ook van zijner moeders lijf aan.' "In deze voorbeelden zien wij wat de Heere kan doen, ja, en wat Hij inderdaad doet, ook al weten wij niet hoe en kunnen wij het niet waarnemen."

De gehele mens

Lichaam en ziel moeten wederom geboren worden. Ieder deel en elk vermogen van ziel en lichaam. De wedergeboorte begint in dit leven en wordt volmaakt na dit leven. Ieder lid van de oude mens is vol zonde en moet vernieuwd worden door genade. Het hart zit vol van boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen, Matth. 15:19. Het hart is een vuile fontein die gereinigd moet worden. Ook het oog moet vernieuwd worden. Zo had Job een verbond gemaakt met zijn ogen. Het oor laat de zonde en de satan onophoudelijk binnen. Het oor moet vernieuwd worden. Ook de tong heeft dat wonder nodig. De tong moet trompet van de Goddelijke lof worden. Vanuit het hart moet de eerste opswelling van de zonde de kop ingedrukt worden. Ook de ziel moet wederom geboren worden. God moet verheerlijkt worden in lichaam en geest. Dit geldt het verstand, de wil, het geheugen, het geweten, de affecten (genegenheden). Ambrosius gaat dit verder uitwerken.

Het verstand

Als het verstand wordt vernieuwd, komt er ware wijsheid. Wie niet wederom geboren is kan wel geleerd zijn, maar is niet wijs, hij mist de zaligmakende kennis van de dingen van Gods koninkrijk. Wie wederom geboren is kan de grootste rabbijnen en de diepzinnigste geleerden overtreffen. Hij kent God en zichzelf. Een eenvoudige man of vrouw die wederom geboren is, is in geestelijke zaken wijzer en geleerder dan onbekeerde wetenschappers.

De wil

De wil moet vernieuwd worden. Van nature wil de mens niets anders dan het kwade. Door de wedergeboorte wordt de wil vernieuwd en wil de mens aan Gods wet gehoorzamen, wat er ook van komt. De wil van een onwedergeborene heeft geen behagen in het goede. De wedergeborene is gewillig gemaakt om het goede te doen.

Het geheugen

De onwedergeborene rekent niet met God en denkt niet aan God. De wedergeborene ziet God als Oogge-

tuige van al zijn woorden, daden en handelingen. Een onwedergeborene heeft geen vast voornemen om bij Gods wil stil te staan en daarnaar te handelen. Een wedergeborene overdenkt en bewaart Gods Woord in het geheugen en hij past toe wat hij zich herinnert.

Het geweten

Het geweten moet vernieuwd worden. Een wedergeborene wordt aangespoord tot het goede en hij doet het goede omdat zijn geweten spreekt. Het geweten van een wedergeborene trekt de ziel van het kwade af. Hij heeft berouw over vroegere zonden en walging van de zonde. Hij haat de zonde. Ook waakt hij tegen de zonde. Ambrosius noemt zes affecten (genegenheden) die vernieuwd worden.

De liefde

Bij onwedergeborenen verwekt de liefde tot eer eersucht, de liefde tot rijkdom verwekt hebzucht. Waar de liefde zich ook op richt, ze brengt een of andere zonde voort. De wedergeboren mens heeft geestelijke dingen lief. Hij heeft God lief boven alles

Haat

De onwedergeborene haat God en de naaste. Een wedergeborene haat de zonde en allen in wie de zonde heerst en regeert. Niet de persoon wordt gehaat, maar de zonde in die persoon.

Hoop

De onwedergeborene hoopt op deze wereld en de dingen van deze wereld, op promotie, rijkdom en dergelijke. De wedergeborene hoopt op God, Zijn beloften en de eeuwige zaligheid.

Vrees

De onwedergeborene vreest voor verlies van zijn goede naam of voordeel. Hij vreest ook de dood, want dan moet hij alles achterlaten en zal in het graf tot vertering overgaan. Een onwedergeborene vreest God vanwege de rechtvaardige straf waarmee hij gestraft zal worden. De wedergeborene vreest God uit liefde tot Hem. Hij vreest van God gescheiden te worden. Al was er geen hel of hemel, hij wil de Heere dienen.

Blijdschap

De onderwedergeborene verblijdt zich over goud en eer. De wedergeborene verblijdt zich in het licht van Gods aangezicht, de mantel der gerechtigheid van Christus, de beloften van Gods Woord en bovenal in God Zelf. Het is een eersteling van de eeuwige vreugde.

Droefheid

De onwedergeborene kent de droefheid der wereld die de dood werkt. De wedergeborene kent de droefheid naar God die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt. De wedergeborene heeft een verbroken en verslagen hart dat voor Gods Woord beeft.

Ds. A. van Heteren

EFREM DE SYRIËR (306-373) EN DE GEBOORTE VAN CHRISTUS (3)

Haven en oneindige Zee

In deze aflevering, die verschijnt in de Adventsweken, willen we nog eenmaal luisteren naar de negende hymne van Efreem de Syriër over de geboorte van Christus. De vorige keer hoorden we hoe Efreem Maria, de moeder des Heeren, vergeleek met een haven. Zoals een beperkte haven het water van de oneindige zee in zich ontvangt, zo heeft Maria de Zoon van God naar Zijn menselijke natuur mogen ontvangen.

Bovendien vergeleek Efreem de psalmen van David en de woorden van de profeten met schepen, die hun rijkdom hebben uitgeladen in deze haven. Met andere woorden: in de ontvangen en geboorte van Christus zien we hoe verschillende psalmen en profetieën tot vervulling komen.

Psalm 110 als kroon van Christus

In het vervolg dicht Efreem dan:

*5. Uw vader David heeft voor U psalm
Honderd en tien – een getal in twee delen –*

*Als een kroon gevlochten en U aangereikt,
U, Zegevierende. Laat U hiermee kronen,
Ga op en zet U aan de Rechterhand.*

*6. Een grote kroon is het die gevlochten is
Met het getal honderd, waarmee Uw God-
heid*

*Is gekroond. Een kleine kroon
Van het getal tien, heeft het hoofd van Uw
Mensheid
Gekroond, U, Overwinnende.*

Een paar dingen vallen op in deze twee strofen. Allereerst dat Psalm 110 door Efreem – in navolging van het Nieuwe Testament – op Christus betrokken wordt. David heeft die psalm als een kroon voor Christus gevlochten. Eigenaardig is vervolgens de getallensymboliek: honderd en tien is een getal in twee delen en staat volgens Efreem symbool voor de Goddelijke en menselijke natuur van Christus. Een dergelijke uitleg van getallen in de Bijbel – die op ons niet overtuigend overkomt – is vaker

bij de kerkvaders te vinden. Denk bijvoorbeeld aan wat Augustinus schrijft over de 153 vissen in het net in Johannes 21. Wat wel weer leerzaam is, is de lijn van Christus' geboorte naar Zijn hemelvaart en Zijn koninklijk ambt.

Drie 'voormoeders'

Na deze strofen volgen nog tien strofen, waarin Efreem drie 'voormoeders' van de Heere Jezus belicht. Eerder zagen we al dat hij dat deed met drie 'voorvaders': Abraham, Melchizedek en David. Nu vraagt hij aandacht voor Thamar, Rachab en Ruth.

De namen van deze vrouwen komen – zoals we weten – voor in het geslachtsregister van de Heere Jezus in Mattheüs 1. Samen met de naam van Maria en een zinspeling op Bathséba. Er zijn verschillende redenen te bedenken waarom juist deze vrouwen genoemd worden: Allereerst laten ze zien, dat Christus gekomen is als Zaligmaker voor Joden én heidenen. Rachab en Ruth zijn immers van heidense komaf.

Daarnaast onderstrepen de namen ook, dat Christus Zich diep verneerd heeft om zondaren zalig te maken. Immers, de geschiedenis van Thamar en die van Bathséba vormen onmiskenbaar een donkere bladzijde in de Schrift. En Rachab wordt op verschillende plaatsen als 'hoer' aangeduid. Maar Christus schaamt Zich niet om naar Zijn menselijke natuur uit zulke mensen voort te komen. Dat heeft alles te maken met het doel van Zijn komst. Hij is immers gekomen om in opdracht van Zijn Vader verloren zondaren en zondaressen zalig te maken.

Thamar: kom, mijn Heere!

Als Efreem schrijft over Thamar, Rachab en Ruth, beschouwt hij de hele geschiedenis waarin zij moeder geworden zijn, ook als heenwijzend naar de Messias. Hij gaat daarin heel ver. Een voorbeeld vinden we in strofe 12:

*'Laat Ruth de blijde boodschap ontvangen, want zij zocht Uw rijkdom
En Moab is daarin getreden. Laat Thamar zich verheugen,
Want haar Heere is gekomen. Haar naam kondigt
De Zoon van haar Heere aan. Haar naam ook
Roept U op om bij haar te komen'.*

In de laatste regels maakt Efreem een woordspeling op de naam Thamar, die in het Aramees (de taal waarin Efreem schreef!) ook gelezen kan worden als 'kom, mijn Heere' (vergelijk het woord 'maranatha').

Efreem stelt het in zijn hymne zo voor, dat Thamar en Ruth in alles wat ze deden, helemaal gericht waren op de komst van Christus. Soms gaat ons dat te ver, vooral wat het zondige in de geschiedenis van Thamar betreft. Wat we – met Efreems woordspeling op Thamar's naam in gedachten – wel kunnen zeggen, is dat die geschiedenis roept om de komst van de Zaligmaker!

Waar Efreem intussen terecht aandacht voor vraagt, is dat God de hele geschiedenis van het Oude Testament heeft gericht op de komst van de Zaligmaker. In Zijn voorzienigheid leidde Hij de levens van mensen zo, dat de ook verschillende schakels in hun levensgeschiedenis moesten meewerken aan de komst van Christus. Zo kan Efreem over Ruth schrijven, dat ze aren las voor Christus, en dat ze haar kind met het oog op Christus baarde. Of – nog diepzinniger: dat ze 'de Hogepriester verborgen zag in Boaz' lenden'. Het werpt soms verrassend Adventslicht op de geschiedenissen in het Oude Testament!

Ds. A.J.T. Ruis

Lezen in de brief aan de Hebreeën (41)

“Aangezien wij uit onze ellendigheid zonder enige verdienste onzerzijds, alleen uit genade, door Christus verlost zijn, waarom zouden wij dan nog goede werken doen?” Deze vraag stelt ons leerboek uit Heidelberg nadat er in 31 zondagsafdelingen uitvoerig aandacht is gegeven aan ellende en verlossing. Wat wil je nog meer? Door een waar geloof Christus ingelijfd [zondag 7], eeuwige gerechtigheid en zaligheid ontvangen [idem], uit de Vaderlijke hand van God leven [zondag 10], van het strenge oordeel van God bevrijd [zondag 15], het beginsel van de eeuwige vreugde gevoelen [zondag 22], etc. Is er soms nog meer dan dit? Dan doen mijn goede werken er toch niet meer toe... Toch wel, zo verklaart ons de Heidelberger. Juist wel. Ze dienen tot eer van God, tot verzekering van mijn geloof en tot een getuigenis aan mijn naaste. Die goede werken – nee, in de schaal van Gods gerechtigheid leggen ze geen gewicht. Maar als blijk van een leven uit Christus zijn ze van een niet te overschatten belang. De schrijver van de Hebreeënbrief, nu bijna gekomen aan het einde van zijn brief, blijkt van eenzelfde gevoel te zijn. Wat is er allemaal niet aan de orde geweest in de achterliggende hoofdstukken. Ik zal er hier geen opsomming van geven. Laat ik het maar samenvatten met wat hij schreef in het midden van hoofdstuk 12: *“Gij zijt gekomen tot de berg Sion, de stad van de levende God (...), tot God, de Rechter over allen en de geesten der volmaakte rechtvaardigen. En (gij zijt gekomen) tot de Middelaar van het nieuwe testament, Jezus, en tot het bloed der besprenging...”* [12: 22-24]. Dat zijn even weldaden. Hier weidt mijn ziel met een verwonderend oog... Is dit, na dit hoogtepunt, nu echt de plaats om een hele serie van vermaningen uit te delen? Om concrete aanwijzingen en aansporingen tot een heilig leven aan deze Hebreeën te richten? Ja, zo meent de apostel, schrijvend onder de inspiratie van de Heilige Geest. Immers, het draait in Gods Koninkrijk om de rechtvaardiging; dat is het hart en evenzo de bron. Maar het gaat om de heiliging. Het ware leven, lieven, loven is daar waar men Jezus ziet en door genade in Zijn spoor gaat. Gedreven door de liefde die Hij uitstortte in het hart. Dan kan het niet anders, en dan zal het niet anders. Dan zal hij of zij die door een waarachtig geloof deze Christus is ingelijfd, voortbrengen vruchten der dankbaarheid. Ofwel: goede werken. Ze zullen er zijn in het concrete leven van de dagelijkse praktijk.

Hoofdstuk 13 begint met een oproep tot ware *filadelfia*, de broederlijke liefde. Bedoeld is: de onderlinge liefde in de gemeente. Ze is er en ze moet blijven [13: 1]. Want deze liefde is een tere plant. De minste geringste storm van woordenwisseling, achterdocht, meningsverschil of twistgesprek kan haar zomaar vellen. Wie denkt bij deze vermaning niet aan de 133^e Psalm? “Ziet, hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders samen wonen.” Vergelijkbaar met niets minder dan de kostbare olie van de hogepriester en met de vruchtbare dauw van de Hermon.

De tweede vermaning is gericht op het betrachten van de christelijke gastvrijheid [13: 2]. Door heel de Bij-

bel heen komen we haar tegen, in de Statenvertaling verwoord als herbergzaamheid. We mogen in dezen ons de bijbelheiligen wel voor ogen houden: Abraham, Rachab, Jezus’ vrienden in Bethanië, Dorcas, en vele anderen. Ze hadden alle dingen gemeenschappelijk, zo lezen we van de eerste gemeente in Jeruzalem. Daar zal het delen van onderdak en tafel zeker bij behoord hebben. Ik las, en het is terecht: gastvrijheid maakte deel uit van het gemeenteleven in de vroege kerk. Het is één van de christelijke deugden geworden. We wensen elkaar toe dat het nog steeds zo is. In het laatste oordeel voor de rechterstoel van Christus zal het beoefend-hebben van deze deugd **één van de criteria zijn**: “Ik was een vreemdeling, en gij hebt Mij (niet) geherbergd...” [Matth. 25].

Als derde, in het verlengde hiervan, aandacht voor de gevangenen [13: 3]. Bedoeld zullen zijn degenen die vanwege hun getuigenis van Christus gevangen genomen zijn. Paulus zelf heeft tot dezen behoord. De schrijver roept op tot identificatie, vereenzelving met deze gevangenen: “Bedenk eens hoe het zou zijn, als u zelf gevangen zou zitten...” Het gedenken zal meer zijn geweest dan alleen het loutere denken aan... Het betreft ongetwijfeld meeleven, meebidden, meehelpen.

Vervolgens komt het zevende gebod aan de orde. De Schepper heeft de mens gemaakt. Mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen. Man en vrouw zijn op elkaar aangelegd, om in het huwelijk elkaar in trouw en liefde hulp en bijstand te verlenen in alle dingen. De gave van het huwelijk is een geschenk als een juweel. Echter – het bederf van het beste is het slechtste. Daarom dit vermaan: “Het huwelijk is onbevlekt onder allen.” [13: 4]. Wie een andere weg gaat, haalt Gods oordeel over zich.

Naast de verleiding tot overspel en echtbreuk, dreigt ook altijd de valkuil van begerigheid en gierigheid. De wandel van een christen mag daardoor niet worden bepaald, wordt de Hebreeën voor ogen gesteld [13: 5]. In plaats van een dreiging met straf volgt hier iets heel anders: een belofte van Goddelijke bijstand. Met woorden die de Heere ooit door de mond van Mozes aan diens opvolger Jozua gaf: “Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten.” Aan het eind van deze oproep tot goede werken volgt een belijdenis. Ze klinkt als een Psalm. De schrijver wenst die zijn lezers van harte toe: “De Heere is mij een Helper. Ik zal niet vrezén...” [13: 6].

Ds. J.M.J. Kieviet

Een boze tijd

De profeet Amos karakteriseert de tijd waarin hij als profeet onder Israel optreedt als een boze tijd. Amos verheft zijn waarschuwend stem in Bethel, waar koning Jerobeam de kalverdienst heeft ingevoerd. Het is een boze tijd vanwege de eigenwillige godsdienst, waarmee het volk denkt Gode aangenaam te zijn. Het is ook een boze tijd vanwege de vele zonden van onrecht en verdrukking. Het is vooral een boze tijd omdat “de verstandige” niet spreekt, maar zwijgt. De vraag die nu beantwoord moet worden is naar de betekenis van die woorden uit Amos 5 vers 13. Daar lezen we: “Daarom zal de verstandige te dier tijd zwijgen, want het zal een boze tijd zijn”. Enige jaren geleden was er een dergelijke vraag over Amos 5. Hier is het antwoord.

Spreekt de profeet hier van een stilzwijgen van de rechtvaardigen onder Gods welverdiende oordelen? Gods kind leert immers dat de Heere rechtvaardig is in al Zijn wegen en werken? Je hoort David bijvoorbeeld belijden in Psalm 39: “Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan”, vers 10. Bedoelt Amos dat, als hij zegt dat de verstandige zwijgt in een boze tijd? Ik denk het niet. Moeten we het dan zo opvatten dat het een oordeel van God is dat de rechtvaardigen niet meer (mogen) spreken? Ook die gedachte is naar mijn mening onjuist. God had immers Zijn knecht Amos naar het tienstammenrijk gezonden om te spreken, niet om te zwijgen en om allen die God vreesden eveneens op te roepen te zwijgen. God Zelf sprak wel en zouden Zijn kinderen dan zwijgen?

Wat de profeet Amos dan wel bedoelt? Wel, hij tekent met deze woorden het boze van zijn tijd: God spreekt (gelukkig) nog, maar de verstandigen zwijgen, en dat is erg! Het is schuld. Dat stilzwijgen moet verbroken worden!

Natuurlijk zijn er allerlei redenen aan te voeren door die verstandigen zelf, waarom zij zwijgen. Zij zouden kunnen wijzen op het feit dat ze toch geen gehoor vinden. Hun woorden van waarschuwing worden verworpen. Lees maar Amos 5:10 “Zij (de inwoners van Bethel) haten in de poort degene die bestraft en hebben een gruwel van dien, die oprecht spreekt”. Gods kind zou ook kunnen besluiten uit machteloosheid te zwijgen omdat de bozen toch in de meerderheid zijn. Men zou ook kunnen zwijgen uit moedeloosheid: het kwaad is al zo ver gevorderd en de maatschappij zo verrot, dat houdt niemand meer tegen.

We kunnen er echter niet omheen dat het onjuist is dat zij die God vrezen zwijgen. Dat is juist zeer onverstandig. Spreken moet, zolang God het niet verbiedt, ook al zijn de dagen boos en ook al is het kwaad diep geworteld in de samenleving en ook al wordt er naar de stem van de minderheid der verstandigen niet meer gehoord!

Neem Amos zelf eens. Hem werd door de valse priester Amazia het zwijgen opgelegd, maar Amos gaat hem des te directer toespreken. Neem de

apostelen die te horen kregen dat ze niet meer in “die Naam” mochten spreken: “Wij kunnen niet laten te spreken”, Hand. 4:20. De apostelen waren beziel met de Heilige Geest en daar heb je het! Die Geest had ook Amos en die Geest had ook Micha, die zei: “Maar waarlijk, ik ben vol van kracht van de Geest des Heeren; en vol van gericht en dapperheid, om Jakob te verkondigen zijn overtreding en Israel zijn zonde”, Micha 3:8.

Zitten we met de overdenking van deze dingen niet midden in onze eigen tijd? Er wordt veel gepraat, maar er wordt ook veel gezwezen! En juist door diegenen die wat te zeggen hebben! Laat de hand in eigen boezem mogen gaan! En laat het tekenen van deze nood ons uitdrijven tot de Heere om Zijn onmisbare Geest! Want als degenen die God vrezen gaan spreken tegen de tijdgeest in, moeten zij dat wel op een verstandige manier doen. Niet uit de hoogte, alsof ze beter zijn. Maar uit liefde, omdat ze beter weten.

Laten we beginnen in de kleine kring van onze gezinnen en families en gemeenten. Wordt Gods Naam nog openlijk groot gemaakt bij uitredingen? Worden de kinderen vanuit de liefde en de gunning opgeroepen de Heere te vrezen? Worden de kinderen nog gewaarschuwd door ouders en grootouders en worden zorgeloze en koude ouderen nog gewaarschuwd? Spreekt men nog van de wegen des Heeren? Wordt er met elkaar gesproken na de kerkdienst over de preek? Wordt er nog wat gezegd als Piet om 2 uur 's nachts thuis komt? En binnen de gemeente? Als we dingen waarnemen die onjuist, onbijbels zijn, spreken we dan? Is er toezicht op elkaar en een waarschuwen van elkaar met het oog op de kostbaarheid van onze onsterfelijke ziel?

Bij alle (vergader-)rumoer is het zo stil geworden, vindt u ook niet? De verstandige zwijgt.

Neem de bredere kring van ons werk en onze positie in de maatschappij. Schrijven we die en die minister of dat en dat kamerlid wel eens een brief?

Het is een boze tijd, waarin we leven. Al Gods geboden worden overtreden, zonder schaamte. Voor de zonde moet steeds meer plaats komen; het wordt zelfs geen zonde meer genoemd. De mens is zo mondig; het dringt door in onze kringen. De kinderen zijn mondig

en de ouders zwijgen. Het gaat alles ook zo verbazend snel, al die zondige ontwikkelingen. Het beslag is weg. Wat maakt nu nog indruk op een mens? Met God en de Heere Jezus wordt ontzettend gespot in de media en in de kunst. Al deze dingen kunnen zo overrompelend werken dat de verstandigen als lam geslagen zwijgen. Het is te begrijpen. Maar het is niet goed te praten. De Geest Die wijsheid en vrijmoedigheid geeft hebben we meer dan ooit nodig. Het gebed om de Geest, om van Hem gelegenheid en

genegenheid te vragen om te spreken en om verlost te worden van valse schaamte. De tijden zijn inderdaad zeer boos. Maar om veel liefde, geduld en wijsheid vragen. En om een gelegenheid. In ieder geval niet zwijgen. Zeker vandaag niet en zeker in Nederland niet: O land, land, land, hoor des Heeren Woord. En al kan spreken vijandschap veroorzaken, degene die spreekt zal de gunst van God ervaren.

Ds. K. Hoefnagel

Advent

Octavius Winslow heeft een mooi boek geschreven over de namen van Christus. Het is adventstijd. Daarom heb ik een enkele stukjes overgenomen uit zijn boek. Het overgenomen gedeelte gaat over de naam 'Wonderlijk.' Het is wonderlijk dat Christus God bleef en mens geworden is. We geven weer wat we lezen op blz. 33 en 34.

"Geliefde lezer: hierin ligt onze hoop als arme, zondige, schuldige en verloren zondaars. In Christus hebben we een heilige Verlosser; in Zijn verzoening een zondeloze offerande; in het Lam van God een Slachtoffer 'zonder vlek of rimpel'; in Zijn offerande een slachtoffer voor de zonde 'tot een welriekende reuk'. Hoeveel bemoediging en vertroosting ligt er in deze waarheid voor hen die zich bewust zijn van de zonde, die alles bezoedelt en vernietigt wat ze doen, voor hen die de noodzaak voelen zelfs hun eigen belijdenissen te belijden, te wenen over hun eigen tranen, hun beste en heiligste werken te verzaken als grond van verdienste en aanneming door God, en om alleen maar geheel en volkomen op Christus te bouwen. Aanschouw in het geloof een vlekkeloos Slachtoffer, een zondeloze offerande, een rein offer, een verzoening die al uw schuld uitdelgt, een gerechtigheid die al uw tekortkomingen verbergt. Wees niet langer bedroefd omdat u alleen maar de bezoedelende en ontsierende inwerking van de zonde en de onvolmaaktheid aantreft in uw heiligste en dierbaarste werken. Jezus biedt Zichzelf bij God voor u aan en God ziet u slechts aan in Hem. En Jezus kleedt u in ruil voor het melaatse kleed van uw zonde in het witte kleed van Zijn vlekkeloze rechtvaardigheid, dat u aan God voorstelt zonder vlek of rimpel. En als God u alleen aanziet in de Zoon van Zijn liefde, ontwaart Hij in u geen slechtheid en bespeurt in u geen zonde. Waarom zou u dan toegeven aan een moment van vertwijfeling of van wanhoop vanwege de inwoning van de zonde die de bron verontreinigt? Of vanwege de uiterlijke smet die de schoonheid van alles wat u bent, ontsiert? Wat is het dan een vertroosting als we tot God gaan in het gebed, in belijdenis, in smeking, opdat deze arme, trillende en vuile handen mogen rusten op het hoofd van een zondeloos Slachtoffer, een heilige offerande mogen opheffen en een zondoffer mogen aanbidden, waarin het heilige, speurende oog geen zonde kan ontdekken."

Tenslotte een kort citaat van blz. 35 "Ten slotte was Hij voor de mensen de Zoon van een timmerman en een Ondergeschikte van Zijn vader, die Hij hielp in zijn nederig, maar eerbaar handwerk. Dat moet een wonder zijn geweest voor hen die Hem in Zijn Godheid erkenden, terwijl ze met hun lichamelijke ogen alleen maar Zijn arme buitenkant zagen. Ja, Hij was wel 'God boven alles te prijzen in der eeuwigheid'. Toch woonde de Godheid onverminderd en onaanastbaar in deze onbegrijpelijk geschapen Persoon van onze Heere. Wat een bijzondere vereniging is dat!"

N.a.v. Octavius Winslow, *Immanuël, Namen van Christus*, gebonden 191 blz., € 18,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3186 8.

Ds. A. van Heteren

**HET UITGEVEN
VAN PURITEINSE WERKEN IN
DUITSLAND: EEN ERESCHULD
VOOR NEDERLAND**

Schenk eens een goed boek tijdens uw vakantie in een Duitstalig land.

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie of een presentatie.

Voor giften aan de
St. Vrienden van Heidelberg en Dordrecht:
NL35 ABNA 0548 9879 20

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 12 januari 2023. Kopij graag binnen donderdag 15 december 2022.

Classis Zwolle

De classis Zwolle heeft vergaderd. Het is be- droevend dat er in sommige gemeenten niet gehandeld wordt naar de besluiten die op de Generale Synode genomen zijn. We zijn niet klaar gekomen met de behandeling van de zaken rondom homoseksualiteit wat Zwolle betreft. Op een vervolglassis, 11 jan. 2023, zal er verder over gesproken worden en tot besluit- vorming worden overgegaan. Laten we bidden voor onze kerken. De Heere werke een terug- keer naar Zijn Woord, naar de belijdenis, naar de kerkorde en de op grond daarvan genomen besluiten.

Rotterdam- Kralingen

Zaterdag 14 januari 2023 zal ds. J. de Bruin door ds. A.J.T. Ruis bevestigd worden als pre- dikant van Rotterdam- Kralingen. De dienst begint om 10.30 uur. Intrededienst vangt aan om 14.00 uur. Beide diensten zullen gehouden worden in de Eben- Haëzerkerk, Voordijk 252 in Barendrecht. Tussen de diensten is er ge- legenheid tot het gebruiken van een broodmaal-

tijd voor hen die van ver komen. U wordt verzocht u te melden als u de diensten wil bijwonen en met hoeveel personen en of u gebruikt wilt maken van de broodmaaltijd via scriba@cgkkralingen.nl Toekomstig adres van ds. J. de Bruin: Struikheide 28, 3069 LJ Rotterdam.

De Heere zegene ds. De Bruin met zijn gezin, als- ook de kerkenraad en de gemeente van Rotterdam- Kralingen. We denken ook aan de kerkenraad en de gemeente van Elburg. De Heere gedenke ook daar in alle opzichten.

Kerst en jaarwisseling

De beide Kerstdagen en de jaarwisseling liggen voor ons. De Heere geve dat de prediking rijke vrucht zal mogen afwerpen. Lege plaatsen zullen gevoeld worden. De Heere sterke en heilige de uitgegane roepstemmen aan de harten van jong en oud. De Heere geve dat ons blad ook in het jaar 2023 weer mag verschijnen en tot onderwijs en zegen mag zijn.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbe- perking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand.**

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk,
T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 30,- per jaar.
Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 36,-per jaar.
Advertentietarieven op aanvraag.
Contactadres Canada:
D. Kleinjan Tel. 905-627-8556
mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegrafenissen.nl
info@vanstaverenbegrafenissen.nl

Steunt u ons werk al in Israël?

Het EVANGELIE voor jong en oud

De interkerkelijke stichting Steunfonds Israël steunt o.a.:

- Bijbels onderwijs Makor HaTikvah school in Jeruzalem;
- Toerusting en vorming van ambtsdragers van Messiasbelijdende gemeenten in de gereformeerde leer;
- Verantwoorde zorg aan ouderen in Ebenezer Home in Haifa.

Doneren op **NL91 RABO 0395 21 9582** t.n.v. Steunfonds Israël of via www.steunfondsisrael.nl.

ISRAËL DA COSTA
STEUNFONDS ISRAËL
OPGERICHT IN 1999

ANBI

Christelijke hulpverlening met perspectief

Stichting Schuilplaats helpt mensen die vastgelopen zijn op het gebied van:

relatie rouw opvoeding

zelfvertrouwen echtscheiding

burn-out depressie

stichtingschuilplaats.nl
☎ 0318 - 54 78 70

schuilplaats

KORTE WACHTLIJST!

Geef een kind als Precious (9) een kostbare toekomst!

Zijn moeder noemde hem Precious, kostbaar. Maar ze was te jong om voor hem te zorgen. Zo kwam hij bij Stéphanos. Nu zit hij in de tweede klas. Dankzij zijn sponsor hoort Precious over de Heere Jezus, en heeft hij een toekomst!

Word sponsor vanaf **€ 20** per maand!

Of doneer 4 kinderbijbels voor **€ 20**

Stéphanos
www.stephanos.nl

Ga naar stephanos.nl/ikhelp en word sponsor! Uw gift is welkom op NL74 RABO 0335 3074 50 of via de QR code.

ANBI

- Psychosociale & psychologische hulpverlening
- Huwelijk & relaties
- Seksuologische hulpverlening
- Toerusting & preventie
- Gastopvang
- Schoolmaatschappelijk werk
- Hulp bij gameverslaving
- Mediation & coaching

Het bieden van professionele, psychosociale hulp bij al jouw levens- en gezinsvragen, dat is onze missie. En altijd vanuit een heldere, christelijke identiteit.

De Vluchtheuvel biedt meer!

W stichtingdevluchtheuvel.nl • T 0113 - 213 098

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

Timotheos

Eindejaars gift

Lignes wil zuster worden. Helpt u mee haar droom waar te maken? Met uw steun kunnen wij kinderen als Lignes voorzien van onderwijs, eten én hen in aanraking brengen met het evangelie.

Scan de QR-code om te betalen voor Eindejaarsgift.
www.timotheos.nl

